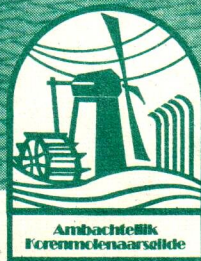

VAN HAVEN OEGST

Uitgave Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde, Postbus 3086, 3101 BE SCHIEDAM JANUARI/FEBRUARI 1984 - nummer 56 - Verschijnt 2-maandelijks

De 'Rijn en Zon' in Utrecht, waar we in dit nummer ons mogen vergapen aan het binnenwerk.

REKLAME: JUISTE BOODSCHAP IN DE JUISTE

Het woordje zat verscholen in de opsomming die in de vorige VAN HAVER TOT GORT te lezen was en die in een notendop weergaf uit welke onderdelen de complete vakkursus, die op stapel staat, zal gaan bestaan. Dat woordje was 'promotie'; bescheiden ingekneld tussen 'prijsofbouw' en 'voorbeeld van een bedrijfs-exploitatie'.

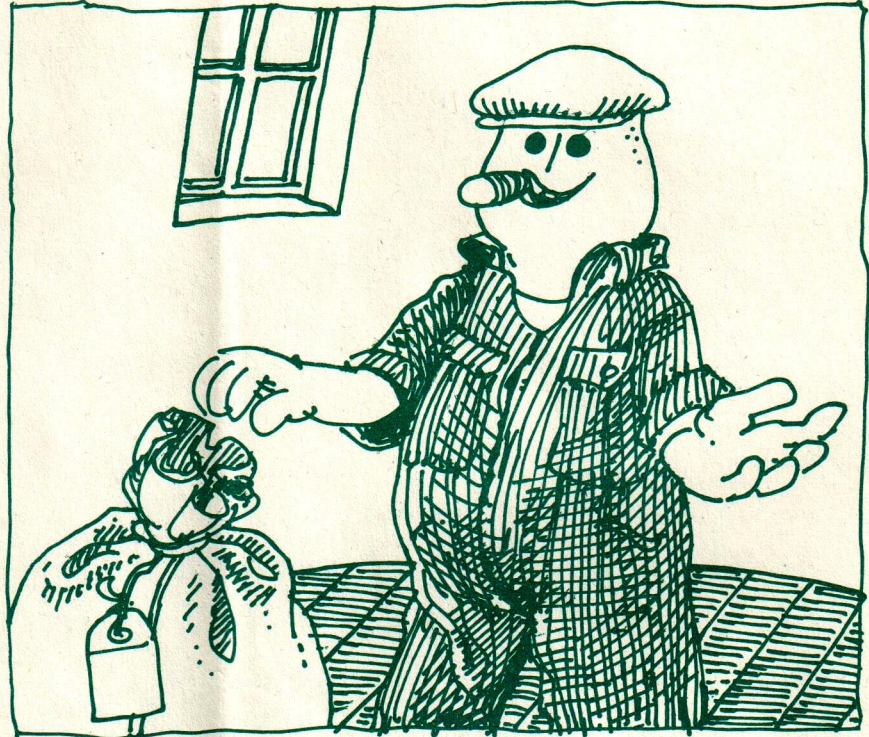
Nou is promotie - en publiciteit, het tweelingzusje - vanzelf slechts een klein onderdeel van het hele pakket aan kennis en vaardigheden waarover een molenaar moet beschikken alvorens hij met sukses een molenaarsbedrijf kan voeren. Maar juist door de onaanzienlijkheid temidden van Voorname Zaken, als kennis van molentechniek, van graantransport, -reinigen, -opslaan, -mengen van graankwaliteiten en rassen en vaardigheden in het runnen van een bedrijf met zijn juridische en financiële haken en ogen, juist tussen al dat 'geweld' dreigt zo'n woordje, en waar het voor staat, in de verdrukking te komen.

Het is voor velen ook een wezensvreemd gedoe: dat reclame maken. Dat je als molenaar, met als basis een gedegen vakkennis, óók het een en ander moet weten van de exploitatie van een bedrijf, daar kun je wel in komen. Maar dat je ook nog eens heel uitsloverig moet gaan lopen doen om je produkten aan te prijzen en jezelf voortdurend in de schijnwerpers te spelen... dát gaat menige vakbroeder veel en veel te ver.

Attent maken

Ik ben de eerste die degene bijvalt die zegt: het moest ook niet nodig zijn. Als mulder maal je en het zou bij beroepsbakker en amateur duidelijk moeten zijn dat je voor meel op de molen moet wezen. Maar... zo werkt het niet. Zo werkt het in de verste verte niet. Al was het, in het geval van de molenaar, alleen al omdat een bakker 'van nature' zijn meel betreft van de meelfabriek en de thuisbakster denkt alleen terecht te kunnen in de supermarkt. Reclame is in die zin dus gewoon nodig om bakkers en partikulieren attent te maken op je bestaan en je produkt.

Doch: zelfs de molenaar die met lood in zijn schoenen een keer de telefoon ter

hand heeft genomen om wat bakkers te bellen met de vraag of hij wellicht leveren kan, zelfs zo eentje heeft niet aan zijn moderne verplichtingen voldaan. Hij heeft een eerste poging gedaan het spel mee te spelen, maar zonder de regels van het spel toe te passen.

De regels van het reclamespel zijn niet altijd even helder, maar ze komen in essentie daarop neer, dat ze de effectiviteit van de reclame vergroten. Je bent er niet met reclame maken, je reclame moet effectief zijn. In het voorbeeld van het telefoontje naar de bakker: het is een pover soort reclame, omdat het verre van effectief zal zijn wanneer niet bepaalde regels van het spel worden nageleefd. Het telefoontje op zichzelf is niet fout, maar er hoort méér bij. Te denken valt aan: zelfverzekerdheid van de molenaar, een wervend stemgeluid, het spontane aanbod een fors monster meel te brengen, voorstellen voor een goede promotie van de kant van de bakker, praktijkvoorbeelden van goede samenwerkingsvormen van molenaar en bakkers elders.

Het is maar een enkel voorbeeldje, maar in alle simpelheid geeft het al aan dat het een vrij complexe materie is. En

tegelijk dat lang niet elke vorm van reclame 'vies' is, laat staan overbodig.

Waslijst

Er zijn veel vormen van reclame maken. Er is een lange waslijst op te schrijven van reclame-uitingen en -technieken van de 'gewone' regeladvertentie in de krant, tot de goed beschilderde bestelauto, om te hoog gegrepen reclame als vliegtuigslepen en gratis snoeprizen maar over te slaan. Ze zijn lang niet allemaal bruikbaar voor een molenaar en dat is maar gelukkig ook, want menige vorm van reclame maken kost geld. Hoewel...

Het is een volkomen aanvaarde zaak dat je voor het te malen graan een bedrag uittrekt (inkoop) om het na het malen als meel naar de bakker te brengen (verkoop). Je investeert omdat je het geld, met wat eróp, toch weer terug krijgt. Je doet dat met heel veel in de molen: met de zakken, maar ook met je gereedschappen en hulpstukken. Je investeert omdat je weet dat het vroeger of later weer terugkomt.

Deze ingetrapt open deur gaat voor veel molenaars in slechts één geval niet op: bij promotionele activiteiten. Dat je kunt investeren in publieke en bakkers-belangstelling, waarvoor de revenuen op een gegeven ogenblik terugkomen met wat eróp, dat is voor

VERPAKKING

menigeen nog een te moeilijke stap. Terwijl-ie zo ontzettend noodzakelijk is. Het kan tot troost zijn te weten dat dit fenomeen zich niet alleen onder molenaars voordoet, maar dat is een uiterst schrale troost: zij brengt je geen stap verder.

Gelukkig voor ons vak heeft niet elke vakmolenaar die schroom om ook op het reclamevak gewoon zakelijk de oude leus te onderschrijven, dat de kost gaat voor de baat. Er zijn - vooral jonge - collega's die er in willen investeren en die, wat niet minder belangrijk is, blijf geven van gevoel voor publiciteit en de waarde ervan. Een enkeling is geboren met de regels van dit speciale spel in het bloed.

Geen schijnheilig gedoe

Want waar gaat het eigenlijk om? In een samenleving, die helemaal dol is van nostalgie en 'goede oude tijd'-denken, de mensen het verhaal te doen dat in het geval van de korenmolens dat heimwee en die honger echt kan worden gestild. Geen schijnheilig gedoe zoals we overall om ons heen zien: melkkartonnen vol gedrukt met niet meer bestaande melkbussen en met kalveren zogende koeien, kneuterige verpakkingen van Albert Heyn en ga maar door, maar de loutere waarheid. Dus: een cultuurmonument als gereedschap voor ambachtelijk gebruik. Een produkt dat eerlijk en puur en zuiver is. Een brood dat gezond is. Kan je een betere boodschap verzinnen?

Hoe je het wendt of keert, sinds de eerste molens weer volop klandizie kregen hebben meer en meer vakgenoten de kans gekregen hun maalozetten aanzienlijk te vermeren. Die trend gaat wel verder, maar zal sprongen naar voren kunnen maken als iedere molenaar naast kwaliteit ook de juiste boodschap kan leveren. De juiste boodschap in de juiste (lees: pakkende) verpakking. Dat kost geld. Maar dat kosten jute zakken ook. In de laatste verpak je meel, in reklamemiddelen verpak je een zo overtuigend mogelijk beroep op de smaak, het gezonde verstand, de voorkeur van het publiek. De garantie dat het wérkt is op te vragen bij collega's, die al eerder in promotie hebben geïnvesteerd.

J. Houdijk

BLOEMIG MEEL SCOORT HOOG

Zoals in het vorige nummer al stond zijn de resultaten van de algemene keuringsronde van oktober/november 1983 nu allemaal bekend. Aan deze meelkeuring namen die molenaars deel, die het embleem mogen voeren. De controleurs van het I.G.M.B./T.N.O. hadden de opdracht bloemig gemalen volkorentarwemeel op te halen.

Vergeleken met de resultaten van voorgaande jaren is er sprake van een groter gemiddeld volume en hogere waarderingen. Dat is zonder twijfel een prima ontwikkeling!

Twee zaken zullen hierin mede een rol hebben gespeeld: enerzijds het gevraagde meeltype, dat bij zo'n gestandaardiseerde bakproef betere resultaten geeft dan wat scherper gemalen meel, en anderzijds zullen de kwalitatief goede oogsten van 1982 en 1983 de gemiddelde resultaten positief hebben beïnvloed.

De resultaten van eerdere keuringen in

keuring &

aanmerking nemend, valt nog iets op. Een toenemend aantal molenaars scoort steeds ongeveer hetzelfde goede resultaat, ongeacht het oogstjaar. De moeilijkheden die zich voordoen bij het op een wat langere termijn konstant houden van de meelkwaliteit, blijkt men dus op steeds meer molens de baas te worden. Menige meelgigant weet overigens van die problemen mee te praten. In dat opzicht kan de gezamenlijke graaninkoop ook voor de andere molenaars gunstiger resultaten gaan afwerpen.

Zonneklaar is de konklusie, dat het bloemige volkorentarwemeel van onze ambachtelijk werkende molens de toets der kritiek, die voor puur molenbrood wordt gehanteerd, kan doorstaan. In dat spoor moeten we nu verder.

Wergroep Kwaliteits-
kontrolle en Graan-
inkoop

Mulders maken diaserie

De molenaars van 'De Hoop' in Wervershoof hebben een bezoekerspotje. Dat geld is aangewend voor het in eigen beheer maken van een diaserie over het muldersbedrijf. De serie is klaar en heet 'Graan tot brood'. Daarmee zijn de molenaars de boer - of liever: de bakker - opgegaan.

Nu draait de serie in bakkerswinkels. Dat kan heel goed met een zg. carrousselpresentatie en daglichtprojectie. Het is een directe vorm van informatie aan de bakkersklanten. Misschien een idee waar een andere mulder ook mee uit de voeten kan.

Binnenwerk

Als ik vrolijk achter Bert van Rijswijk aan diens hele molen ben op en af geklommen, ijverig noterend wat de 'meester' me allemaal kenbaar maakt over zijn 'Rijn en Zon', zorgt hij voor een verrassing. Hij hééft alles al op papier gezet, uitputtend nauwkeurig. Zoals hij in dit opzicht zijn zaakjes voor elkaar blijkt te hebben, zo ligt dat ook met zijn molen in het hart van Utrecht: tot in de puntjes verzorgd en inventief voorzien van alle gemakken die in onze dagen de molenaar ten dienste kunnen staan. Maar dan moet-ie er wel zelf een kolossale hoop aan doen.

De molen ziet er uit als een zonnetje. Hij is nog dit jaar van top tot teen 'geborsteld', zodat de rode steentjes je tegemoetkomen als in een schilderij van Vermeer. Het mooie nieuwe voegwerk heeft evenwel niet kunnen voorkomen dat de fikse winterstorm de regen dwars door de romp heeft gestriemd: op alle zolders is het dweilen geblazen.

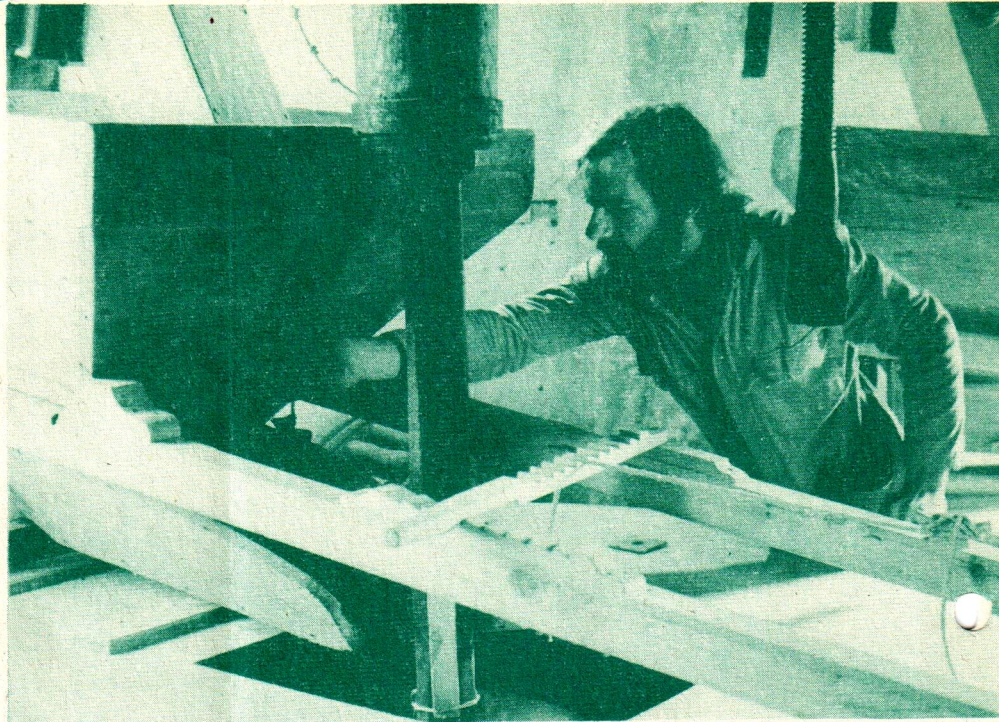
Tja, zegt Bert, de metselaars die de romp in 1913 optrokken moeten weinig kaas hebben gegeten van dit werk. De stenen liggen allemaal een beetje schuin naar binnen...

Zeldzaam tot uniek

In de kap kan de molenaar verschillende plekken aanwijzen waar blijkt dat de molen met behulp van stukken uit andere Utrechtse molens destijds is opgebouwd. De as (in 1912 doorboord; handig benut om de remkleppen te bedienen middels zwichtboom, -stang en spin. Overigens zit er teveel speling in de hele handel. Binnenkort zal dat worden verbeterd) de as komt uit de molen 'De Meiboom', het bovenwiel is noordhollands en draagt het jaartal 1854, de koning is tweedehands, allerlei balken dragen sporen van eerder gebruik. Zeldzaam tot uniek noemt Bert van Rijswijk het kruiswerk: ijzeren rollen tussen keerrails.

Een zolder lager, op de luizolder, eindigt de verticale graanwizel. Er zijn sporen van een vroeger windluiswerk. De steenzolder, die eronder komt, biedt plaats aan drie koppels stenen en drie storkaren van elk 500 kilo (inkl. de maalkaren).

Van de drie koppels stenen zijn er twee in gebruik. Met het volledig stilvallen van de molen in 1949 (na een storm) is dit koppel onbruikbaar. De molenaar en zijn maat kunnen het overigens best af

"RIJN EN ZON" / UTRECHT

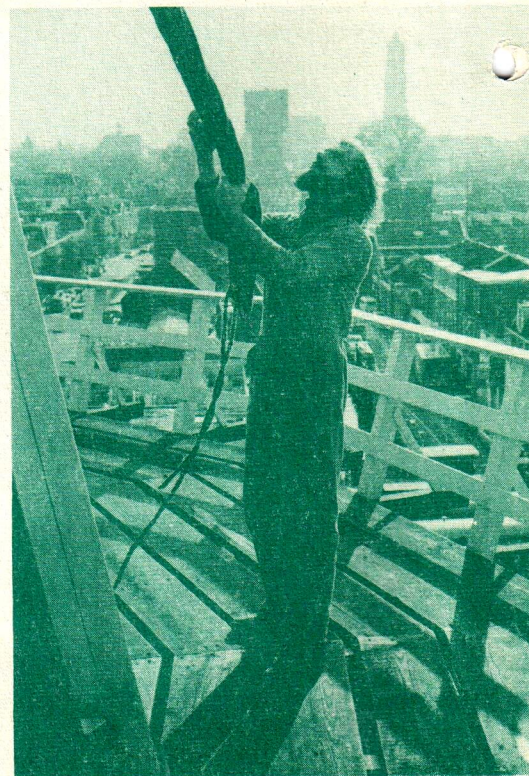

met de andere twee. Het eerste koppel heeft vast werk. De ligger vertoont 120 en de looper 96 kerven. Het koppel wordt gebruikt voor het maken van volkorenmeel en voor het breken van tarwe. Koppel twee heeft een tuimelrijn. De stenen hebben elk 96 kerven. Het koppel is in gebruik voor volkorenmeel. Beide koppels hebben blauwe stenen, 17 er.

Vreemd koppel

Met het afgedankte koppel, waarvan

het randsel ontbreekt, is iets vreemds aan de hand. De looper heeft een kroggat van 50 cm en vertoont slechts 47 kerven. In het kroggat zit een ijzeren bus en daarin een zeer grote tuimelrijn. De ligger heeft één kerfje meer. Beide (blauwe) stenen zijn zeer poreus. Over het doel tast de molenaar in het duister. Wie helpt 'm?

Het 18e-eeuwse spoorwiel op deze zolder heeft pas een opknopbeurt gehad: nieuwe kammen erin en een nieuwe velg. Ook is er vorig jaar een nieuwe steenkraan gekomen.

De maalzolder is de stellingzolder, bijna achttien meter boven de Utrechtenaar in de straat. Hier blijkt vanaf de bouw van de molen aan elk steenkoppel een reguleur te zijn verbonden. Dat betekent rustig werken, maar dat is ook weer relatief zoals bijna alles in het leven: doordat de afnemers geen balen zwaarder dan 25 kilo meer willen, drijven de molenaars voortdurend naar de maalbakken om nieuwe zakken op te hangen. Op deze zolder ontdek je een afschietrol met twee touwen en een vang, helemaal voor eenrichtingsverkeer en wel naar omlaag.

Helblauwe zakkenklopper

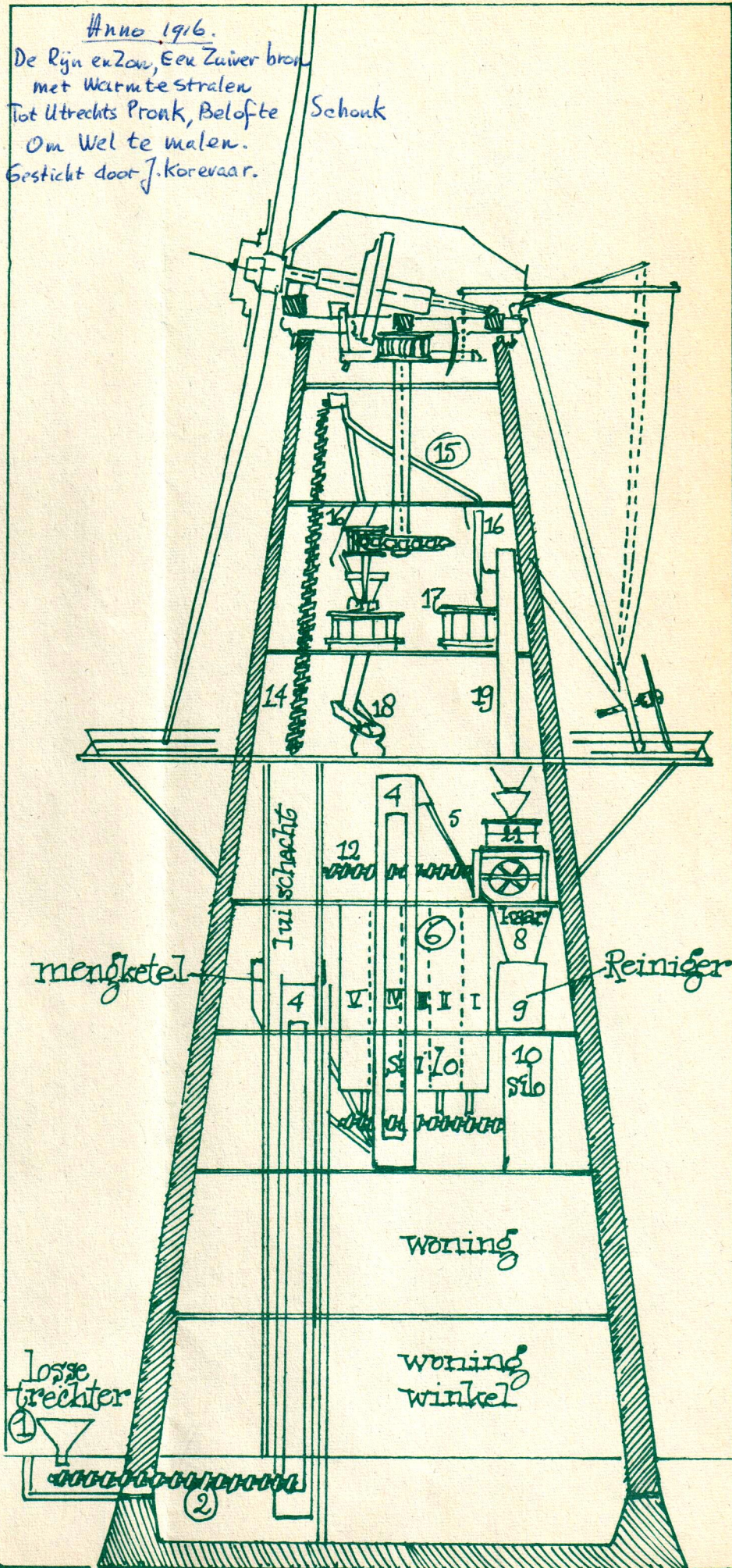
Een trap lager komen we op de machinezolder: de motormaalstenen staan er opgesteld (14er, kunststenen). Het gaat hier om een elektromotor van 11,5 kw. Op deze zolder verder het centraal bedieningspaneel voor de elektr. werktuigen, het elektrisch luiwerk, een helblauwe zakkenklopper die nog in elkaar gezet moet worden, het stortkaar voor de graanreiniger, silodeksels en het bovineind van elevator nummer twee, met beweegbare pijp voor de bediening van de silocellen en het kaar van de reiniger.

Die graanreiniger staat op de zg. graanzolder, een trots bezit van de molenaar die hem voor zijn bezoeker graag even aanzet. Hij is net zo oud als ik: van 1940, maar is wel veel meer mans: een ton per uur. Deze 'Neusaat 20' is toegerust met stapels zeven en trieurmantels. Verder ook op deze zolder een drukte van belang: motor van het elektr. luiwerk, bovineind van de eerste elevator, mengketel met een capaciteit van 2 ton, ook gebruikt voor invochten; met watermeter en sproeier, en de 5-cellige silo met een totaal opslagvermogen van 30 ton.

Bijna klaar nu. Zolder twee nog. Hier bevindt zich de uitloop van de mengketel naar elevator 2, hier zijn de onderuitlopen van de silo's met onderschroef naar de elevator, hier vinden we de silo voor het gereinigde graan, het onder-eind van elevator 2 en de werkplaats waar de molenaar handig kan knutselen.

Op de eerste zolder is het kantoor, is een stuk woning ingebouwd en de opslag van de aangrenzende winkel.

Op de begane grond klaagt Bert over de beperkte ruimte. De opslag vindt er op palets plaats. Hier zitten ook de

luiken die toegang geven tot de kelder waarin de invoerschroef staat opgesteld. Op de schematische tekening is te zien dat via deze schroef het buiten in een losse kaar gestorte graan naar het ondereind van de eerste elevator wordt gevoerd.

Zonderling vervoer

Heel apart en zonderling is wel het vervoer van het graan naar boven: door middel van twee elevatoren en vanaf de maalzolder verder omhoog met behulp van twee verticale vijzels die elk een aparte motor hebben en die verbonden worden door horizontale

schroefjes en valpijpijjes. Wie daar voor het eerst mee kennis maakt begrijpt niet dat een lading graan ooit ter bestemde plaatse komt... Hetgeen niet-

temin voortdurend blijkt te lukken. Tot genoegen van de molenaar en zijn gestadig groeiende stroom afnemers.

Bij schema procesgang

De nummers korresponderen ook met de doorsnedeschets

- 1 - Losse stortkaar
- 2 - Invoerschroef in kelder
- 3 - Elevator I
- 4 - Elevator II
- 5 - Beweegbare pijp elevator II
- 6 - Silo (cel I t/m V; elk ca. 6 ton)
- 7 - Onderschroef silo
- 8 - Stortkaar reiniger
- 9 - Reiniger ("Neusaat 20")
- 10 - Reinigersilo
- 11 - Uittrekschroef reinigersilo
- 12 - Schroef boven silo
- 13 - Mengketel
- 14 - Verticale graanvijzels
- 15 - Beweegbare pijp luizolder
- 16 - Stortkaren (I, II en III, elk ca. 500 kg)
- 17 - Maalstenen op de wind; 1,50 m (koppel III is buiten bedrijf)
- 18 - Maalbakken
- 19 - Uitloop stortkaar III naar motorsteen
- 20 - Tussenkaar
- 21 - Koppel elektrisch gedreven maalstenen; 1,20 m
- 22 - Afschietwerk met vang en 2 touwen
- 23 - Elektrisch luiwerk

BESCHRIJVING PROCESGANG:

Lossen kipauto's graan:

- In losse stortrechter (1), door invoerschroef (2), elevatoren (3) en (4), door pijp (5) naar silo (6). De cellen I, II en III worden gebruikt voor ontvangst.

Reinigen:

- Uit silo (6) via onderschroef (7) naar elevatoren

II (4), door pijp (5) naar reiniger-stortkaar (8).
- Vandaar door reiniger (9) naar silo (10). Daaruit naar mengketel of direct in tussenopslag, cel IV of V van silo (6).

Bevochtigen en mengen:

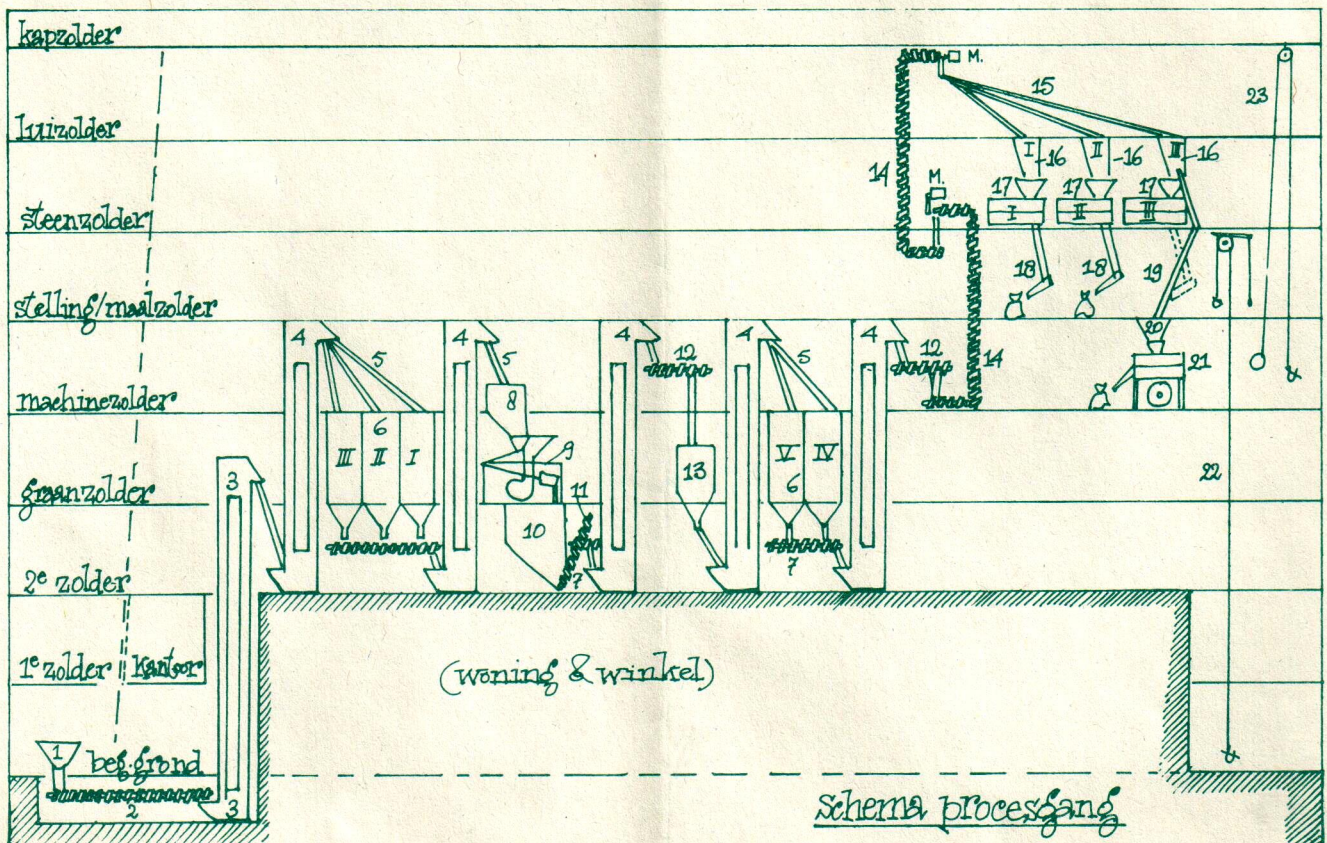
- Uit silo (10) via uittrekschroef (11), via onderschroef (7), elevator (4) & bovenschroef (12) naar mengketel (19). Eventueel ook uit tussenopslag silo (6): IV-V.
- Water toevoegen via watermeter en sproeier.
- 1 dag afstaan.
- Uitloop: via elevator (4) en pijp (5) naar tussenopslag silo (6) cel IV of V, of wel direct malen.

Malen

- Uit tussenopslag silo (6) via onderschroef (7), elevator (4), bovenschroef (12), verticale graanvijzels (14) en beweegbare pijp (15) naar een der stortkaren (16).
- Eventueel direct uit mengketel.
- Stortkaren I en II elk voor 1 koppel stenen op de wind
- Stortkaar III voor motorsteen, via uitloop (19) en tussenkaar (20)
- Malen in katoenen zakken van 25 kg.

Afvoeren van meel in zakken

- Vanaf maalzolder met afschietwerk
- Vanaf machinezolder (motor) met elektr. luiwerk (2 tegelijk)
- Opslag op pallets op begane grond (ruimte beperkt)
- Laden d.m.v. pompwagentje in kleppenwagen of met de hand.

HET HART VAN DE MOLEN

Met toestemming van het weekblad 'De Molenaar' plaatsen we in de komende periode weeral van tijd tot tijd een serie artikelen. En ditmaal zodanig geredigeerd, dat de hedendaagse molenaar er ten volle plezier aan kan beleven.

Naar aanleiding van de vraag van een molenaar naar de juiste behandelingswijze voor kunststenen - voorjaar 1949 - ging indertijd de heer Rijnenberg uitgebreid in op scherp en, afstellen en malen met kunststenen. Zijn inzichten hebben ook voor onze generatie molenaars niets aan waarde ingeboet. Men doe er dus zijn voordeel mee.

Het lijkt mij nu niet meer gewenst, om U nog langer een antwoord schuldig te blijven. Bij voorbaat moet ik U zeggen, dat de behandeling en het scherpstel afhangen van de gedragingen van de steen. Als ik hier dus een en ander ga mededelen, dan is dat slechts als algemene richtlijn bedoeld. Mijn inzicht is in de loop der jaren een beetje veranderd, dat wil zeggen, ik stel nu op de voorgrond, wat ik vroeger niet in de eerste plaats van belang achtte.

Ondervinding op windmolens

De werking van een maalsteen is in grote lijnen, dus afgezien van allerlei details, afhankelijk van het scherpstel, de wijze van scherp en van de "gang" van de steen. Vroeger ruimde men een te grote plaats in voor het scherpstel. In zoverre was dat te verklaren, omdat men uitging van de ondervinding op de windmolens. Dat was dan voor de windmolens ook wel juist. Men moest daar immers met dezelfde steen kunnen malen met 20 toeren per minuut, maar ook met 140 toeren. Bij 20 tot 30 toeren had men een minimum hoeveelheid drijfkracht ter beschikking; men kon echter nog wel malen met een beschikbare energie van 2-3 pk. Het kwam er dan wel op aan of men een goed scherpstel op de steen had staan, want bij zulk een laag toerental was de middelpuntvliedende kracht, die bij 120 toeren zeer zeker een grote invloed heeft, praktisch te verwaarlozen. Het graan- en meeltransport geschiedt bij een zeer laag toerental door het scherpstel. Bovendien moest een steen bij een zeer laag toerental heel licht belast worden, anders kon men bij een windmolen bij geringe windsnelheid toch niets doen.

Nu we echter in de meeste gevallen geen rekening ermee hebben te houden, dat een steen met windkracht zal worden gedreven, is ons inzicht gewijzigd. (Er is dus tóch wel wat veranderd, gelukkig! Redactie).

We hechten nu meer waarde aan de wijze van scherp en de praktijk heeft ons geleerd, dat de vorm van het scherpstel een minder belangrijke rol speelt.

Natuurlijk werd óók aandacht besteed aan het "lopen" of de "gang" van de steen. Men propageerde: ligger waterpassen, spil loodrecht stellen, rij goed inleggen, loper balanceren. Op de windmolen liet dit alles nogal eens te wensen over, omdat men daar geen bijzondere aandacht aan besteedde.

Onder die "gang" van de steen zou ik nog iets anders willen verstaan. Men is immers met het waterpassen, wijzeren en balanceren nog niet klaar. Het helpt allemaal niets, als de steen dan nog niet "strijkt".

"Strijken" van een steen betekent het onder alle omstandigheden behouden van een over het gehele oppervlak pijnlijk nauwkeurige maaldruk. Een strijkende steen zingt, d.w.z. geeft een regelmatig toon.

Er zijn maar heel weinig stenen, die strijken. Als men daarop gaat letten, dan komt men tot de ontdekking, dat er nog heel wat foutjes aan de maalstenen kleven, die men zomaar niet verholpen heeft.

Lezen en schrijven

Is men in het bezit van een strijkende

steen, dan kan men eigenlijk met die steen "lezen en schrijven". Zulk een steen zal regelmatig malen en ook fijn malen, zonder dat de steen sterk bijgehouden hoeft te worden. Dat is nu de reden, dat ik de zaak een beetje omdraai en beweer: als men goed en gemakkelijk wil malen, dan moet in de eerste plaats de steen goed strijken. In de tweede plaats moet men de steen juist en op tijd scherp en in de laatste plaats moet een steen een passend scherpstel hebben.

Er zijn veel molenaars, die een hoge borst opzetten, omdat hun steen zo goed maalt, beter dan ze bij andere collega's wel eens zagen. Dat kan terecht zijn, maar het kan ook toeval zijn, dat hun steen zo goed strijkt. Ik heb tenminste dikwijls bij goede molenaars gezien, dat hun steen wel "behoorlijk" maar toch niet "zeer goed" werkte, terwijl de steen toch wel degelijk volgens de regelen van de kunst in orde was.

Het mankeerde dan aan het strijken van de steen en nu is het wel erg jammer, maar veel molenaars hebben daar geen erg in. Je kunt een steen met zoveel zorg behandelen als je wilt, maar als de steen niet strijkt, dan gaat die steen nooit "mooi" malen. Om nu de aandacht van de molenaars te trekken voor de gang van de steen, wil ik deze kwestie als nummer één stellen voor het bereiken van het meest gunstige maalresultaat. Hoe komt men nu tot de ontdekking of een steen al of niet goed strijkt?

Soms kan men dat heel gemakkelijk constateren, dan weer is dat lastiger en

moet men alle technische knobbels, die men bezit in de weer stellen, om het bewijs te leveren, althans voor zichzelf, dat het met de gang van de steen niet in orde is. Soms kan men het horen. Niet altijd, bijvoorbeeld niet, als er veel levenmakers in de buurt zijn, zoals een luidruchtige riem, het rammelen van kamwielen en zo meer. Men kan het ook aan het meel ontdekken; aan het maalresultaat dus. Als men er zo eventjes bij komt lopen, zoals mij natuurlijk in de meeste gevallen gebeurt, dan heeft men aan het maalresultaat niet voldoende houvast. Het kan immers gemakkelijk zijn, dat er wat aan het scherpen of aan de steen mankeert. Enig argwaan heb ik dan wel altijd, wat betreft het strijken van de steen.

In een volgend artikel zal ik onder een ander hoofd met de beantwoording van uw vraag verder gaan.

DIRKSEN

Om Zo Te Zeggen

We zouden het best aardig vinden als meer lezers onze rubriek 'Om zo te zeggen' weer eens leven inbliezen. (Dat geldt overigens ook voor andere rubrieken. 'Knap en Slim' bijvoorbeeld: zijn de ideeën dan helemaal uitgestorven?!). We willen zelf wel weer het spits afbijten. In een Twentse krant las iemand deze fraaie:

As de weend nicht weajt steet de möl stil.

Het doet ons beslist aan Juinens denken. Over de kwaliteit van de gedachte op zichzelf: geen kwaad woord. Wie volgt?

Voor meelzakken en zakband naar

Van Randeraad's Zakkenhandel

Zuidzijde 118a
2411 RW BODEGRAVEN
Telefoon (01726) 16139
's Avonds na 18.00 uur:
telefoon (03488) 614

Korenmolendag

Op de algemene deelnemersvergadering is de molenaars gevraagd op welke datum zij bij voorkeur Korenmolendag 1984 zouden vieren. Niet alle enquêteformulieren zijn ingevuld teruggekomen, maar het stapeltje dat binnenkwam laat geen twijfel bestaan aan de uitgesproken favoriet: de zaterdag in de Week van het Brood. Aangezien die week wordt gehouden van 1 tot en met 6 oktober, valt Korenmolendag dus op zaterdag.

6 OKT. 1984

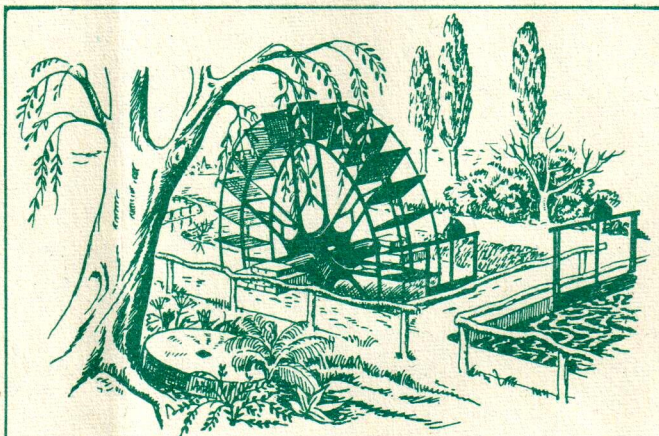
Kopij volgend nummer

We werken eraan om het komende nummer van VAN HAVER TOT GORT half maart uit te brengen. Teksten voor dat nummer kunnen tot 24 februari worden aangeleverd. Adres: Beukendreef-6, 4631 SG Hoogerheide.

In memoriam Jos van Esch

Nadat we in het vorige nummer afscheid hebben genomen van Pau van den Eynden is ons gilde opnieuw een watermolenaar ontvallen: Jos van Esch. Molenaar Van Esch, die bij tijd en wijle nog wel eens werkte in zijn watermolen aan de Beerze in het bij Oirschot horende Spoordonk, is 59 jaar geworden.

Molenaar Van Esch, die om den brode niet van zijn molen afhankelijk was, was wel zoveel telg uit een molenaarsgeslacht - dat meer dan honderd jaar de Spoordonker molen bemeesterde - dat hij aan zijn molen verknocht was. Met hem ontvalt ons weer een groot molenvriend en een bekwaam vakman. Wij wensen zijn vrouw en kinderen veel sterkte met hun verlies.

De beste rogge om goed en heerlijk roggebread te bakken leveren wij uit voorraad af Maashees (N.Br.)

CANADA / AMERIKAANSE ROGGE

Gestort / gezakt / gereinigd.

J.P. HAVENS GRAANHANDEL N.V.
Mgr. Geurtsstraat 41,
5823 AC MAASHEES (04782-353).